

Savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūros (dotacijos) finansavimo aspektai

Dr. Audronė Astrauskienė

Sveikatos apsaugos ministerijos

Visuomenės sveikatos departamentas

2024 m. vasario 12 d.

Valstybės biudžeto išlaidos sveikatos sričiai iš viso sudaro 1 429,4 mln. eurų, iš jų 363,5 mln. eurų yra tiesioginės valstybės biudžeto išlaidos, 1 065,9 mln. eurų skiriama PSDF biudžetui įmokoms už valstybės biudžeto lėšomis apdraustus asmenis mokėti ir kitoms reikmėms, o 3 461,1 mln. eurų – PSDF išlaidos, įskaitant valstybės biudžeto lėšas.

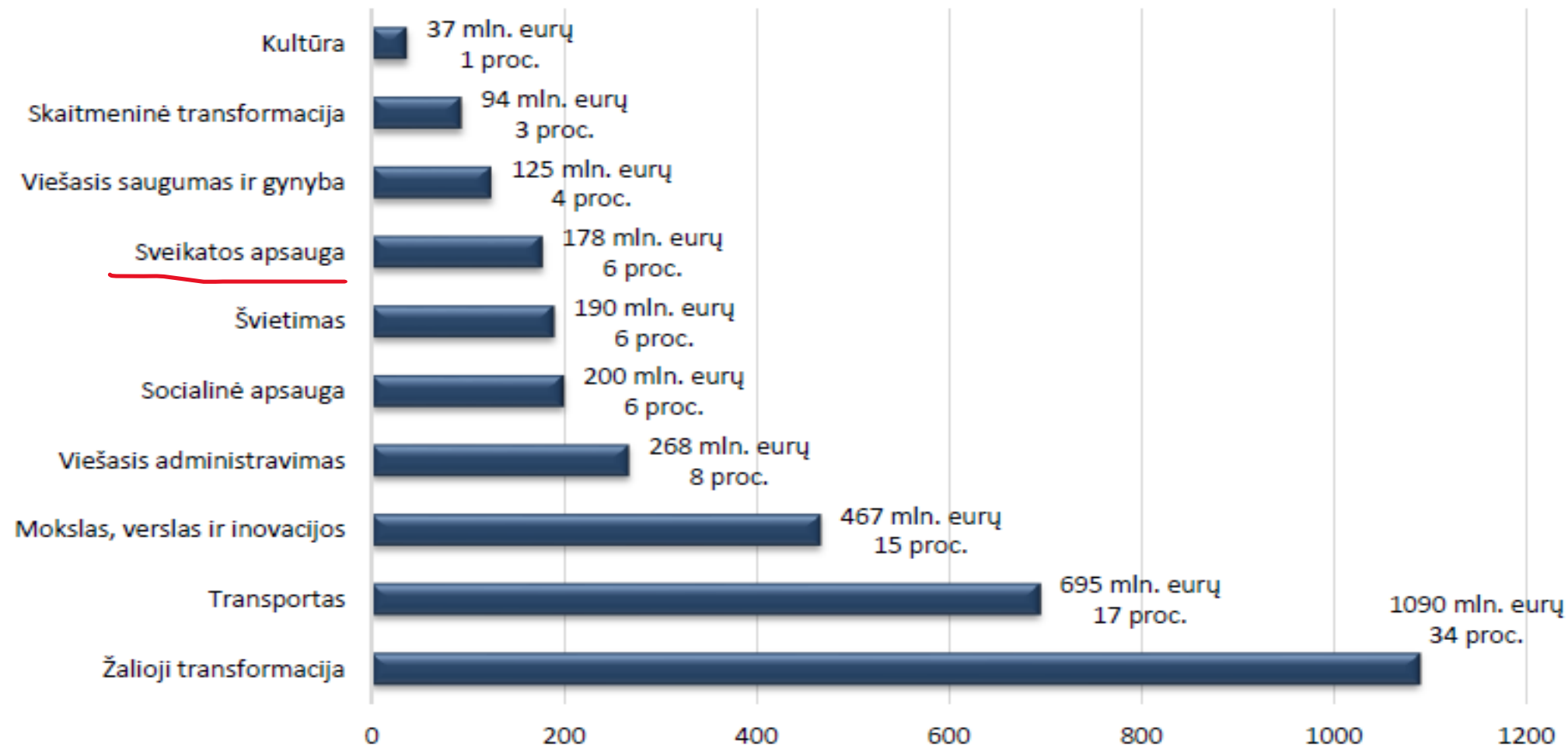
Sveikatos sričiai 2024 metais papildomai skirta (palyginti su 2023 metais):

- sveikatos apsaugos kokybei gerinti – **201,1 mln. eurų**;
- medicinos darbuotojų (179 mln. eurų) ir rezidentų (6,5 mln. eurų) padidintiems atlyginimams užtikrinti ir šiems atlyginimams toliau didinti – **185,5 mln. eurų**;
- sveikatos apsaugos sistemos pažangos priemonėms (stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksnių kontrolę ir vartojimo prevenciją, gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksnių valdymą) įgyvendinti – **53,3 mln. eurų** ir kt.

2024 m. biudžetas LT

Investicijos į Lietuvos ateitį

3 344 mln. eurų

2024 M. BIUDŽETAS GLAUSTAI

VALSTYBĖS BIUDŽETO RENGIMO CIKLAS

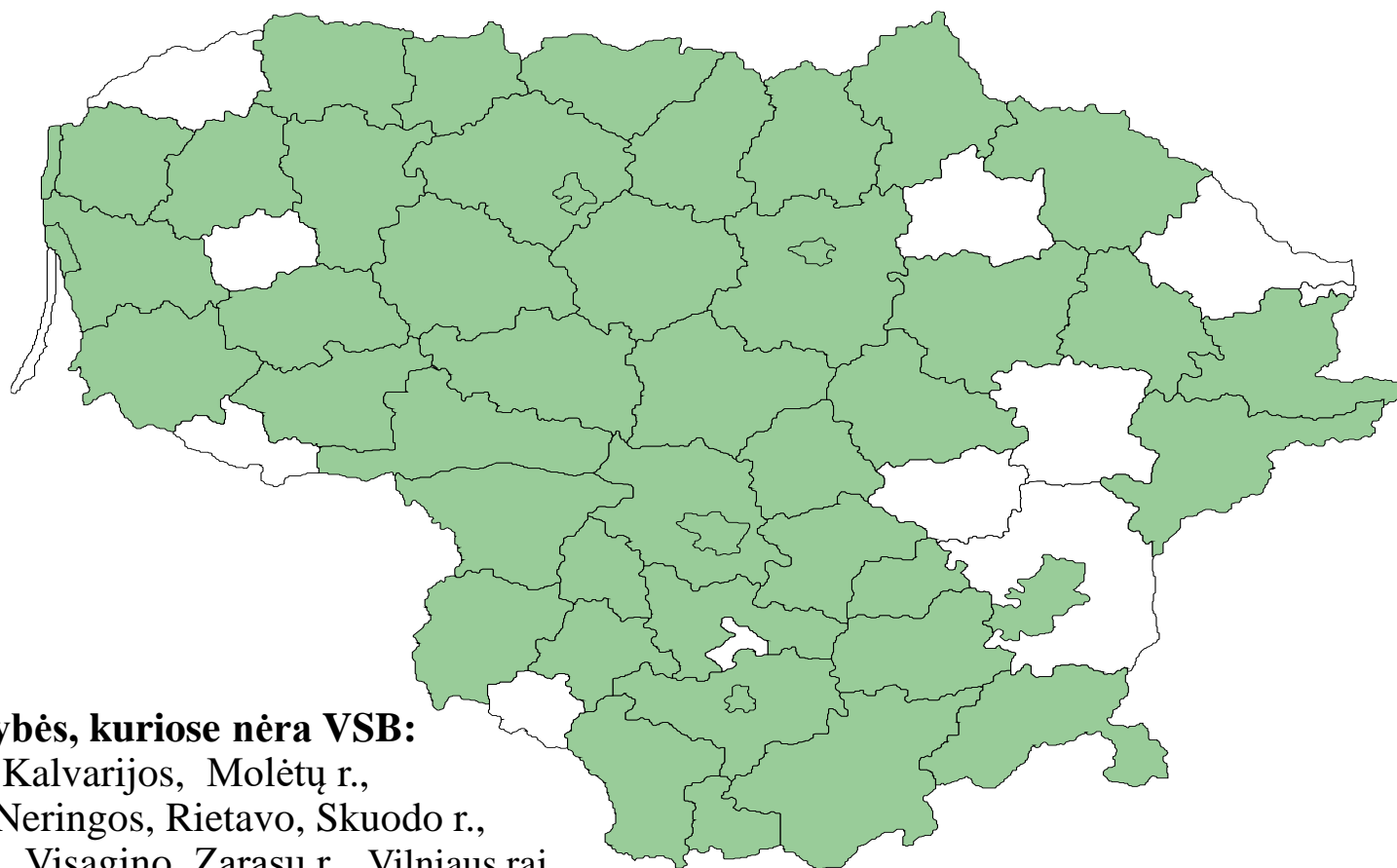
Dotacijos poreikio formavimas

Pavadinimas	2023 m. asignavimai (įsakymas 2022-12-21 V-1903), tūkst. Eur	2023 m. teiktas poreikis 2024 metams	Skirti asignavimai 2024 metams, tūkst. Eur (LR SAM įsakymas)
I. Mokinių visuomenės sveikatos priežiūra bei visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėseną:	22.821,00	38.747,75:	22.823,50
1.1. Mokinių VSP mokyklode		28.515,41 (pagal metodiką ir koordinatoriaus pareigybei steigti)	16.796,80
1.2. Stiprinimas ir stebėseną		10.232,34 (sumažintam normatyvu)	6.026,70
II.Profsajungoms	303,00		880,00
III.Psichika	4.134,00	6.499,80 (pagal metodiką)	5.634,50
IŠ VISO DELEGUOTAI FUNKCIJAI	27.258,00	45 247,55	29.338,00

SAVIVALDYBIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURŲ VEIKLOS PLĖTRA (49)

Savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti steigia visuomenės sveikatos priežiūros biudžetines įstaigas – savivaldybių visuomenės sveikatos biurus.

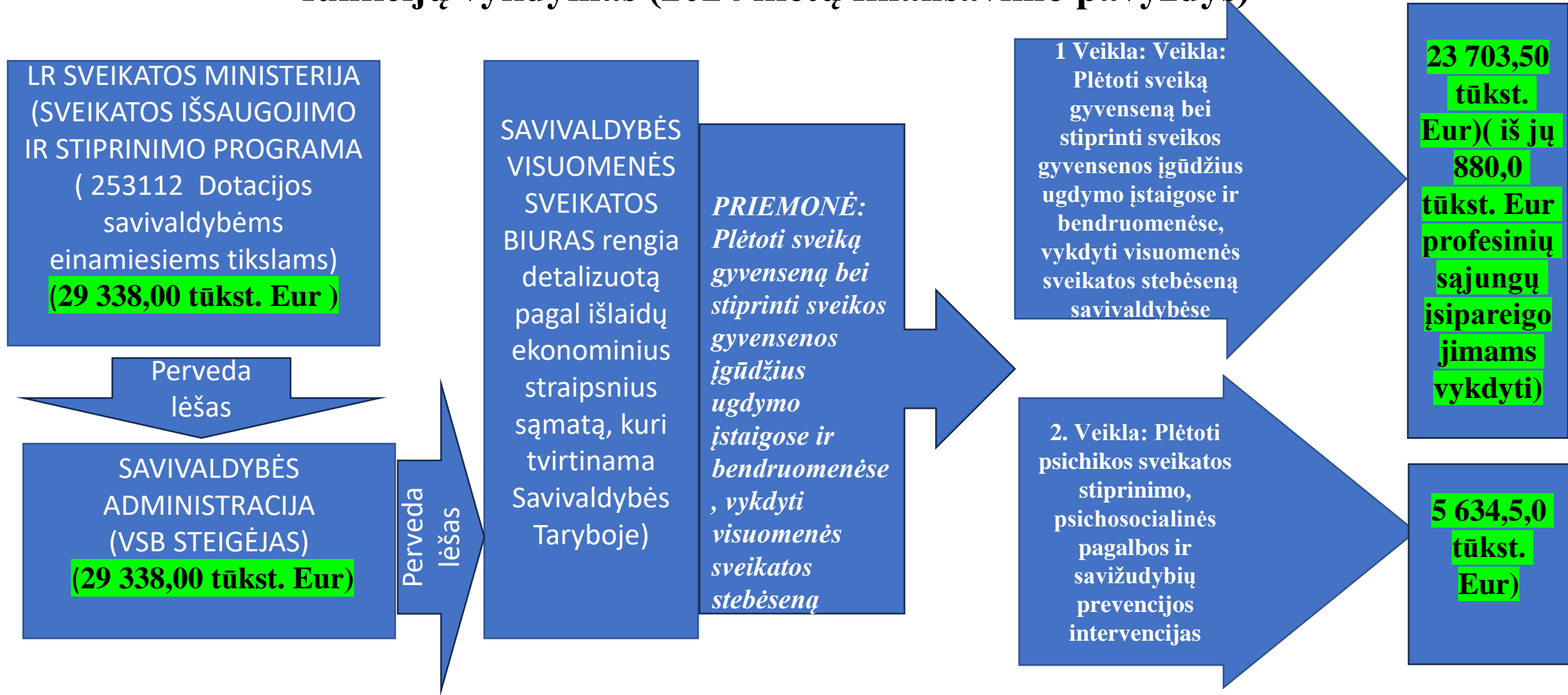
- 1) vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ugdymo, įstaigose ugdomų mokinių, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną;
- 2) vykdo savarankiškas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: įgyvendina numatytas visuomenės sveikatos priemones, atsižvelgdamos į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas; vykdo vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą.

Savivaldybės, kuriose nėra VSB:
Birštono, Kalvarijos, Molėtų r.,
Pagėgių, Neringos, Rietavo, Skuodo r.,
Širvintų r., Visagino, Zarasų r., Vilniaus raj.

Metai	Dotacija
2015	9.260,70
2016	9.335,00
2017	10.609,00
2018	10.425,00
2019	23.436,00
2020	23.269,00
2021	24.675,00
2022	28.465,00
2023	27.258,00
2024	29.338,00

Valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymas (2024 metų finansavimo pavyzdys)

Ar galime keisti
dotaciją?

**LIETUVOS RESPUBLIKOS 2024 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO IR SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ FINANSINIŲ
RODIKLIŲ PATVIRTINIMO ĮSTATYMAS:**

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTERIJA:**

***VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOMS
VYKDYTI***

***29 338,0 TŪKST. EUR ([HTTPS://E-
SEIMAS.LRS.LT/PORTAL/LEGALACT/LT/TAD/2C0AB1D094F91
1EEA70CE7CABD08F150](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalact/lt/tad/2C0AB1D094F911EEA70CE7CABD08F150))***

- Lietuvoje esančios 60 savivaldybių turi savarankiškus savivaldybių tarybų tvirtinamus biudžetus. Savivaldybių biudžetų pajamas sudaro dalis gyventojų pajamų mokesčio, pajamos iš mokesčių, vietinių rinkliavų, valstybės biudžeto skiriamos dotacijos ir kitos pajamos, kurios skiriamos valstybės perduotoms savivaldybėms funkcijoms įgyvendinti ir viešosioms paslaugoms teikti savivaldybėse.

Svarbi informacija

1. Jei savivaldybės vėluoja pateikti Ministerijai priemonės *Plėtoti sveiką gyvenseną bei stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius ugdymo įstaigose ir bendruomenėse, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse* sąmatas, todėl kitoms savivaldybėms kyla problemos dėl darbo užmokesčio išmokėjimo laiku.
2. Finansinius dokumentus rengimo klaidos: pažymėtina, kad sąmatos jau nuo 2014 metų rengiamos programos priemonėms, bet ne veikloms. Tai lemia sąmatų pateikimo vėlavimą.
3. SVSB privalo tinkamai tvarkyti savo internetines svetaines, siekiant gyventojus aiškiai informuoti apie teikiamas Bazinės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas (vieta, laikas, paslauga). Priešingu atveju bus ribojamas gyventojų informuotumas apie VSB veiklą ir teikiamų paslaugų prieinamumas
4. Dotacijos planavimo metodika tai yra sutartos tarp institucijų taisyklės, kurių pagrindu yra tolygiai gyventojams pagal savivaldybės paskirstomos lėšos. Mechanizmo ir teisinio pagrindo papildomai skirti asignavimus, patvirtintus įstatymu, vienai ar kitai savivaldybei nėra galimybės, jei įstatymas nepakeistas.
5. Savivaldybės bazinių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų vykdymo apimtis planuoja pagal skiriamas iš valstybės biudžeto lėšas bei atsižvelgdamos į stebėsenos ir mokinių bei gyventojų gyvensenos tyrimų rezultatus. Veiklos planavimas yra įstaigos kompetencijos sritis. Prie vykdomų paslaugų teikimo gali prisidėti ir savivaldybės savo biudžeto lėšomis. Darbo užmokesčio fondas ir Kitų išlaidų fondas veiklose yra tvirtinami Savivaldybės Tarybos. Pažymėtina, kad finansavimo srutai, skirti Sveikatos stiprinimo ir Psichikos sveikatos stiprinimo veikloms negali būti maišomi.

Dotacijos poreikio apskaičiavimo metodikos (V-932) pokyčiai

- LR Sveikatos apsaugos ministras įsakymo dėl specialios tikslinės dotacijos, skirtos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti, poreikio apskaičiavimo metodikos patvirtinimo (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.457906/asr>) keitimas (techninio pobūdžio)
- 8. Vidutinis mėnesinis VS specialisto mokykloje darbo užmokestis (X_{vid}) apskaičiuojamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme nustatytus biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio dydžius. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nuostatas bei bazinis dydį, taikomą apskaičiuojant specialistų pareigines algas.
- 9. Vidutinį mėnesinį VS specialisto mokykloje darbo užmokestį (X_{vid}) sudaro pareiginės algos pastoviosios ir kintamosios dalių suma. Pareiginės algos pastovioji dalis apskaičiuojama A2 lygio pareigybės pareiginės algos mažiausio ir didžiausio koeficientų sumos aritmetinį vidurkį dauginant iš pareiginės algos bazinio dydžio. 2025 metų dotacijos poreikiui apskaičiuoti taikomas, 2024 m. poreikio apskaičiavimui taikytas A2 lygio pareigybės pareiginės algos mažiausio ir didžiausio koeficiento sumos aritmetinis vidurkis 0,99 (9,5*186/1785,4). Kintamosios pareiginės algos dalies procentas apskaičiuojamas išvedant aritmetinį vidurkį iš galimos skirti mažiausios ir didžiausios kintamosios pareiginės algos procentinės dalies.
- Teisinis pagrindas:
 - 1. LIETUVOS RESPUBLIKOS PAREIGINĖS ALGOS (ATLYGINIMO) BAZINIO DYDŽIO NUSTATYMO IR ASIGNAVIMŲ DARBO UŽMOKESČIUI PERSKAIČIAVIMO ĮSTATYMAS (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/8253c29006c711ee9978886e85107ab2/asr>: 3 straipsnis. Pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis: 1 785,4 Eur.
 - 2. LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO IR KOMISIJŲ NARIŲ ATLYGIO UŽ DARBĄ ĮSTATYMAS (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c6dd7dc2e23411e6be918a531b2126ab/asr>)

PAGRINDINIAI TEISĖS AKTAI

LR sveikatos apsaugos ministro 2007 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. V-918 “Dėl savivaldybės visuomenės sveikatos biure privalomų pareigybių sąrašo ir joms keliamų kvalifikacinių reikalavimų aprašų patvirtinimo”;

LR sveikatos apsaugos ir LR švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. V-1035/įsak-2680 “Dėl visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo”;

LR sveikatos apsaugos ministro 2018 m. sausio 23 d. įsakymas Nr. V-70 „Dėl rekomenduojamų visuomenės sveikatos specialistų pareigybių steigimo savivaldybėse“ (pakeitimai Nr. [V-2833](#), 2021-12-13, paskelbta TAR 2021-12-14, i. k. 2021-25762; Nr. [V-1711](#), 2022-11-21, paskelbta TAR 2022-11-21, i. k. 2022-23360 ;Nr. [V-1801](#), 2022-12-01, paskelbta TAR 2022-12-01, i. k. 2022-24472);

LR sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 1 d. įsakymas Nr. V-630 “Dėl visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio sveikatos priežiūrą mokykloje, kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo” (pakeitimas Nr. [V-1470](#), 2021-06-22, paskelbta TAR 2021-06-22, i. k. 2021-14053;

LR sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymas Nr. V-1154 „Dėl valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos, skiriamos savivaldybių biudžetams sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti, planavimo, paskirstymo, naudojimo ir atsiskaitymo už ją tvarkos aprašo patvirtinimo“ (LR SAM 2023 m. kovo 24 d. įsakymo Nr. V-363 redakcija);

LR sveikatos apsaugos ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymas Nr. V-932 “Dėl specialios tikslinės dotacijos, skirtos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti, poreikio apskaičiavimo metodikos patvirtinimo”(LR SAM 2023 m. balandžio 21 d. įsakymo Nr. V-481 redakcija);

Bazinių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų planas (<https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/visuomenes-sveikatos-prieziura/visuomenes-sveikatos-prieziura-savivaldybese/veikla/2024-metu-veikla>)

2024 priemonės:
PRIEMONĖS „GERINTI GRĖSMIŲ BEI RIZIKOS SVEIKATAI VEIKSNIŲ VALDYMĄ“ PROJEKTAI,
FINANSUOJAMI VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠOMIS GERAS

	Veiklų pavadinimai/Projektai	Vykdytojai	Būsena	LĖŠOS, TŪKST., EUR (planas)			
				2023-2029	2023	2024	2025
1	Kompleksinių ir integruotų, mokslu pagrįstų visuomenės sveikatos paslaugų organizavimas, bazinių visuomenės sveikatos paslaugų tikslinėms grupėms teikimas	HI	Parengti ir patvirtinti projektų įgyvendinimo planai	22 828.000	183	2.217	3.766
2	Sisteminio profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo modelio kūrimas, užtikrinant profesinės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą	HI		3.000	356	528	528
3	Biologinės stebėsenos modelio sukūrimas ir įgyvendinimas	NVSPL		2.450	80	980	430
4	Antimikrobinio atsparumo valdymo modelio sukūrimas ir diegimas	HI		4.400	103	850	2.293
5	Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos pajėgumų stiprinimas atliekant antimikrobinio atsparumo tyrimus	NVSPL		1.870	100	810	480
6	Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registro funkcionalumo tobulinimas, įdiegus avariją likviduojančių darbuotojų apšvitos dozių modulį	RSC		350	350	0	0
7	RSC mobiliųjų paslaugų teikimo, įskaitant radiologines ar branduolines avarijas, algoritmų parengimas ir įdiegimas	RSC		872	350	522	0
8	Visuomenės informuotumo ir atsparumo galimos avarijos Baltarusijos atominėje elektrinėje atveju didinimas (perskaičiuoti detalizavimą)	RSC		400	100	200	100
9	Ūkio subjektų priežiūros efektyvinimas, modernizuojant Visuomenės sveikatos saugos	NVSC		447	0	97	350
	Radiacinės saugos informacinės sistemas	RSC		350	0	350	0
10	5G ryšio elektromagnetinio lauko stebėseną	NVSC		150	50	50	50
		NVSPL		50	50		
11	Užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros, gerinant atvejų ir protrūkių ištyrimo ir duomenų analizės kokybę, stiprinimas essc	NVSC		515	65	91	160
			35		35		
12	Biologinių grėsmių valdymo gerinimas	NVSPL	1 330,3	45	1.107	53	
13	Cheminių grėsmių valdymo gerinimas	NVSPL	1 071,7	45	885	30	

2024 m. priemonės

PRIEMONĖS „GERINTI GRĖSMIŲ BEI RIZIKOS SVEIKATAI VEIKSNIŲ VALDYMA“ PROJEKTAI, FINANSUOJAMI ESF+ LĖŠOMIS, TŪKST. EUR.

PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLOS PAVADINIMAS	2023-2030				
	2023 M.	2024 M.	2025 M.	M.	
Specialistų mokymas ir kvalifikacijos kėlimas (ES+BF)	350 ➡	900	1 300	4 000	ESF+ 11
Sveikatos raštingumo didinimas (ES+BF)	350 ➡	820	820	4 000	
Pozityvios tėvystės „Neįtikėtinų metų“ programa (ES+BF)	350 ➡	900	1 000	3 000	
Regioninė pažangos priemonė		22 mln.			

- **AČIŪ UŽ DĖMESĮ**

- **Klausimai?**